

Kansalliskirjasto
25.3.2010

Linnea2-konsortion yleiskokous

Aika: pe 12.3.2010 klo 10.00 - 16.00
Paikka: Helsingin yliopiston päärakennus, Fabianinkatu 33, 2.krs, Runeberg-sali, Helsinki.

Pöytäkirja

1. Kokouksen avaus

Konsortion ohjausryhmän puheenjohtaja Helena Hämynen avasi kokouksen klo 10.08. Paikalla oli 22 jäsenen edustus (liitteenä osallistujalista).

2. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

3. Kokouksen puheenjohtajan ja pöytäkirjan tarkastajien valinta

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Helena Hämynen. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Tiina Järvinen ja Eeva-Inkeri Sierla.

Todettiin konsortion ohjausryhmän päättäneen kokouksessaan 2.3.2010, että pöytäkirjoihin kirjataan jatkossa esittelytekstit, päätösesitykset ja päätökset, mutta keskustelusta korkeintaan tiivis yhteenveto. Pöytäkirjat lähetetään tarkistettavaksi pöytäkirjan tarkastajille. Tarkistuksen jälkeen pöytäkirjoihin ei tehdä enää muutoksia.

Lisäykset: Ohjausryhmän kokoonpanosta äänestettäessä (kohta 12) äänenlaskijoiksi valittiin Nina Hyvönen ja Ari Ahlqvist. Irmeli Koskimies valittiin klo 15.40 toiseksi pöytäkirjan tarkastajaksi loppukokouksen osalta paikalta poistuneen Eeva-Inkeri Sierlan tilalle.

4. Asialistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

5. LINDAn tilanne (liitteet 1 ja 2)

Annu Jauhiainen esitteli Kansalliskirjaston Linnea-toimintayksikön uuden vetäjän Nina Hyvösen ja Linnea2-konsortion uuden sihteerin Lassi Lagerin, jonka sijaisena tässä kokouksessa toimi Ari Ahlqvist.

5.1. LINDAn laaturyhmän raportti (liite 1) ja laaturyhmän kokoonpanon täydentäminen

Nina Hyvönen esitteli LINDAn laaturyhmän raportin. Ohjausryhmä päätti kokouksessaan 2.3.2010 nimittää ryhmään Vuokko Palosen Tritoniasta.

Esitys: Laajennetaan laaturyhmän (esityslistassa virheellisesti "ohjausryhmän") kokoonpanoa kutsumalla ryhmään yksi amk-sektorin edustaja. Pyydetään AMKIT-konsortiota nimittämään sektorinsa edustaja. Laajennetaan laaturyhmää myöhemmin tarpeen mukaan toisella amk-kirjastojen edustajalla ja vuonna 2011 yleisten kirjastojen edustuksella.

Keskustelu: Keskustelussa toivottiin myös muuta kuin wiki-alueella tapahtuvaa laaturyhmän raportin kommentointia, ohjatumpaa kommenttien keräämistä.

Päätös: Esityksen mukainen laaturyhmän laajentamisen osalta. Raportin kommentoinnin osalta päätettiin, että laaturyhmä pyytää kommentit raportista. Wiki-alueen todettiin mahdollistavan laajemman keskustelun, mutta kommentteja kerätään myös sähköpostitse.

LINDAn laaturyhmän wiki: <http://wiki.helsinki.fi/pages/viewpage.action?pageId=50146511>

5.2. Kansallinen yhteisluettelo –raportti (liite 2, myös osoitteessa:

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/uutiset/1264417223714.html>)

Nina Hyvönen esitteli Kansallinen yhteisluettelo -raporttia.

Esitys: Keskustellaan Kansallinen yhteisluettelo -hankkeesta.

Keskustelu: Käytiin keskustelua yhteisluettelon merkityksestä tiedonhakuvälineenä.

Esitettyjen näkemysten mukaan yhteisluettelo on nimenomaan kirjastojen työkalu, tuleva asiakasliittymä taas tiedon tarvitsijoiden työväline. Myös ARTOn suhteesta LINDAan ja julkaisuarkistoihin käytiin mielipiteenvaihtoa. ARTOn kattavuuden pelättiin pudonneen.

Keskustelussa nousivat esiin myös järjestelmäratkaisut, ontologiat, kansallisbibliografia ja –diskografia, auktoriteettitietokanta sekä sosiaalinen metadata. Lopuksi vaihdettiin mielipiteitä sektorikohtaisista järjestelmäratkaisujen tulevaisuusfoorumeista sekä kaikkien sektorien kirjastonjohtajien neuvottelupäivistä. Viimeisimmän keskustelun puheenjohtaja tiivistä todeten, että tavoitteena on yhteistyö myös yleisten kirjastojen kanssa, sopivaa foorumia tähän etsitään.

Päätös: Kansalliskirjasto pyytää kommentit Kansallinen yhteisluettelo -raportista.

5.3. Google-yhteistyö

Yhteistietokantojen vapaa kansalaiskäyttö on avannut mahdollisuuden yhteistyöhön Googlen kanssa, joka on ilmaissut asiaan kiinnostuksensa. Yhteistyömahdollisuuksia selvitetään Kansalliskirjastossa.

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Keskustelua: Keskustelun aluksi todettiin Word Cat -neuvottelujen tietueiden poiminnasta päättyneen ilman tulosta. Sopimusta ei ole hyväksytty, koska World Catin ei ole katsottu tarjoavan riittävä lisäarvoa hintaansa nähden. Google-yhteistyön katsottiin tuovan myös isomman näkyvyyden. Keskustelussa päädyttiin siihen, että jos Google-yhteistyö tarkoittaa

hakua eikä esim. tietueiden luovutusta, ongelmia ei pitäisi olla, ja yhteistyöhön ollaan suostuvaisia. Riskien kartoittamista kuitenkin kaivattiin ja sen katsottiin kuuluvan Kansalliskirjastolle.

Päätös: Kansalliskirjasto selvittää ja esittelee Google-avauksen riskit ohjausryhmälle.

6. Voyager-versiopäivitys

Voyager-päivitys tapahtuu juhannuksen alla viikoilla 24 (Armas) ja 25 (Linnea-domainit). Esteitä päivittämiselle kyseisenä ajankohtana ei varsinaisesti esittänyt kukaan. Mitä todennäköisimmin päivitämme hiljan julkaistuun Voyagerin versioon 7.2. Lindan Aleph-päivitys pyritään saamaan myös viikolle 25. Uutta Voyager-versiota testataan mm. Linnea-työryhmissä kevään aikana.

Uusi OPAC ja sen keskitetty paikallinen kehittäminen

Kirjastot voivat Voyager-päivityksen yhteydessä tai kirjastokohtaisesti erikseen sovittavana myöhempänä ajankohtana ottaa käyttöön uuden OPAC-käyttöliittymän (Tomcat WebVoyage) ja erillisen, Kansalliskirjastossa tehdyn kehittämisskriptin, jolla parannetaan sen toiminnallisuutta. Kun kirjastot ottavat käyttöön keskitetysti käännetyn ja räätälöidyn uuden OPACin, sekä OPACin että kehittämisskriptin käyttöönoton ohjeistus, ylläpito ja kehittäminen voidaan aikaisempaa selkeämmin keskittää Kansalliskirjastoon ja Linnea-Sys-OPAC-työryhmälle. Kirjastokohtaisten tyylitiedostojen, linkkien ja logojen sekä mahdollisten ulkoisiin linkkeihin liittyvien javaskriptien ym. ylläpito säilyy kuitenkin kirjastoilla.

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Keskustelu: Esitettiin kysymys, tarkoittaako uusi OPAC ja sen keskitetty paikallinen kehittäminen sitä, että kirjastot eivät voi itse kehittää OPACiaan. Sihteerinä toiminut Ari Ahlqvist, joka vetää päivitystä, kertoi että keskitetysti käännetty ja räätälöity OPAC tarjoaa kirjastoille toimivan pohjan, mutta ei estä paikallista lisäkehittelyä, jos sellaista halutaan tehdä. Kansalliskirjastossa tehty kehittämisskripti on toteutukseltaan modulaarinen. Siihen voi kehittää lisätoimintoja myös muiden kuin Kansalliskirjaston toimesta.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

7. Raportti Linnea2-konsortion, järjestelmän ja ohjausryhmän toiminnasta ja kustannusten jakautumisesta 2009 (liitteet 3 ja 4)

Esitys: Nina Hyvönen esitteli Kansalliskirjaston laatiman raportin järjestelmän toiminnasta ja kustannusten jakautumisesta vuonna 2009. Käsitellään raportti.

Raportin käsittely: Keskustelussa sivuttiin aluksi hakukäytön määrän mahdollisia muutoksia sekä sisällönkuvailutietojen replikointia omiin tietokantoihin. Pääasiassa keskustelu käytiin HELKA-tietokannan aineiston tilanteesta suhteessa yhteistietokanta LINDAan. Veloitettiin Kansalliskirjasto saattamaan LINDAan näkyville tieto HELKA-aineiston puuttumisesta.

Päätös: Raportti hyväksyttiin.

Tauko 12:22 – 13:05

8. Konsortiorajat ylittävät kirjastojen ja tietokantojen yhdistymiset

Kirjastojen ja tietokantojen yhdistyessä siirtymisiä konsortioista toiseen tapahtuu todennäköisesti molempiin suuntiin ja kustannustenjaon kannalta kyse on pienistä summista. Jatkossa ExLibris ei tule antamaan alennusta Voyager-tukimaksuihin tietokantojen yhdistyessä. Säästetään huomattavasti työtä, jos rahansiirtoja ei tehdä konsortioiden välillä erilaisten yhdistymisten jälkeen.

Esitys: Esitetään molemmille konsortioille, että konsortiorajat ylittävät yhdistymiset eivät aiheuta Voyager-tukimaksuissa rahansiirtoja konsortioiden välillä.

Keskustelu: Annu Jauhiainen korosti vielä, että puhutaan vain Voyager-tukimaksuista, ei CSC-maksuista. Kuluvaksi vuodeksi on saatu pieni alennus jokaista poistunutta tietokantaa kohden, mutta jatkossa ei alennuksia ole luvassa. Annu Jauhiainen totesi edelleen, että esitys ei ehdi AMKIT-konsortion kevään kokoukseen, mutta vuoden loppuun mennessä saataneen ratkaisu sieltäkin.

Päätös: Linnea2-konsortio hyväksyi omalta osaltaan ehdotuksen, että tietokantojen yhdistyessä yli konsortiorajojen Ex Libris-tukimaksuissa ei tehdä siirtoja konsortioiden välillä.

9. Konsortion varat ja budjetti 2010 (liite 5)

Nina Hyvönen esitteli raportin vuoden 2009 tuloista ja menoista.

Esitys: Lopetetaan palvelimen käyttömaksujen periminen liitännäisjäseniltä. Testilisenssin tukimaksu + IGeLUn jäsenmaksu (yht. n. 7250 €) jaetaan kustannustenjakoprosenttien mukaisessa suhteessa konsortion jäsenten kesken.

Keskustelu: Palvelimen käyttömaksuja on peritty liitännäisjäseniltä, koska ne eivät ole olleet mukana jakamassa palvelimen hankintakustannuksia. Maksuja on peritty niiden liittymisestä asti, joten niiden periminen vielä tässä vaiheessa on kohtuutonta. Keskusteltiin myös Relais-kaukopalveluohjelmiston pilotoinnista johtuvista kustannuksista ja niiden kohdentumisesta pilottikirjastoille. Annu Jauhiainen totesi konsortion budjetissa varaudutun pilotoinnista aiheutuviin kustannuksiin n. 7000 eurolla. Sen lisäksi tarvitaan ehkä Voyagerin NCIP-lisenssi, mutta sen tarpeellisuudesta järjestelmäntoimittajilla on eri käsitys ja neuvotteluja käydään edelleen. Ex Libris on ilmoittanut NCIP-lisenssin hinnaksi runsaat 50 000 euroa, joka on konsortiohintaa. Hinta sisältää lisenssin lisäksi käyttöönoton. Lopuksi toivottiin, että jos muussa tilanteessa tulee säästöjä, pilotteja voisi tukea lisää.

Päätös: Esityksen mukainen.

10. Konsortion toimintasuunnitelma ja kustannusten jakautuminen 2010 (liitteet 6 ja 7)

Nina Hyvönen esitteli toimintasuunnitelman.

Esitys: Hyväksytään toimintasuunnitelma.

Keskustelu: Nina Hyvönen tarkensi, että Lindan tiedontuottajasopimusten uudistaminen ei ole vielä käynnistynyt, mutta se tapahtuu tämän vuoden aikana. Vanhat sopimukset ovat Voyager-ajalta, ja siten vanhentuneet. Uudet sopimukset tulevat kommentoitavaksi.

Lindan ja Arton vapaa kansalaiskäyttö herätti runsaasti keskustelua. Lisääntyneen käytön epäiltiin vaikuttavan tukimaksuihin, joita konsortiot maksavat. Päivi Kytömäki ehdotti toimintasuunnitelmaan lisättäväksi lausetta " Hakukäyttöä ja sen aiheuttamia kustannuksia seurataan kuluvan vuoden aikana. Kansalaiskäytöstä johtuvat lisäkustannukset maksetaan OPM:n rahoituksesta". Lisäksi hän ehdotti palautettavaksi mainintaa LINDAn ja ARTOn tukimaksuista ja vapaan kansalaiskäytön rajoituksesta toimintasuunnitelmaan.

Päätös: Tekstiin lisätään Päivi Kytömäen ehdotus hakukäytön ja sen aiheuttamien kustannusten seuraamisesta sekä lisäkustannusten maksamisesta OPM:n rahoituksesta. Lisäksi palautetaan tekstiin LINDAn ja Arton tukimaksuaininta ja vapaan kansalaiskäytön rahoitus. Puheenjohtaja totesi toimintasuunnitelman kahteen eri versioon tehdyn päivityksiä. Tämän vuoksi päätettiin toimittaa uusi korjattu versio kirjastoille maanantaina 15.3.2010. Aikaa kommentointiin annettiin viikko.

11. Konsortiosopimuksen ja sääntöjen päivittäminen (liitteet 8– 12), jäsenyys

- Linnea2-konsortion nykyiset säännöt:
<http://www.kansalliskirjasto.fi/extra/linnea2/konsortio/Saannot.pdf>
- Konsortion perustaja- ja liitännäisjäsenet:
<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/linnea2/konsortio/jasenet.html>

Annu Jauhiainen esitteli muutosehdotuksia konsortiosopimukseen ja sääntöihin.

Esitys: Hyväksytään päivitetty konsortiosopimus ja konsortion uudet säännöt.

Keskustelu: Keskustelussa todettiin, että ohjausryhmä on koettanut selvittää muutoksista mahdollisimman vähällä, vain välttämättömät korjaukset on tehty.

Sopimuksen käsittely: Sopimusteksti kokousta varten jaetun ehdotuksen mukainen seuraavin korjauksin:

- § 1: Sulkeissa oleva lause pois
- § 4: Poistetaan kokonaan
- § 5: Poistetaan 1. kappaleen viimeisestä virkkeestä "...sen jälkeen kun yleiskokous on tehnyt asiasta myönteisen päätöksen."
- § 8: Lisätään vanhassa mallissa ollut kohta "Sopimuksen hyväksyminen" pienin korjauksin.

Sääntöjen käsittely: Sääntöteksti kokousta varten jaetun ehdotuksen mukainen seuraavin korjauksin:

- § 3.1 Toisesta kappaleesta poistetaan "sekä muista, merkittäviä kustannuksia aiheuttavista järjestelyistä".
- § 3.2 Lisätään 1. kappaleeseen "Kokousasiakirjat tulee toimittaa vähintään viikko etukäteen." Yleiskokouksen tehtäviin lisätään "päättää kustannusten jakamisesta". Muutetaan yleiskokouksen tehtävien viides kohta muotoon "vahvistaa tavoitteet, toimintaperiaatteet ja kehittämislinjaukset"
- § 3.3 Lisätään: "Ohjausryhmänpuheenjohtaja tai varapuheenjohtaja edustaa konsortiota CSC:n kanssa käytävissä hintaneuvotteluissa", sekä "Ohjausryhmän puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja edustaa konsortiota tarvittaessa."

§ 3.4 Lisätään: "vastaa yleiskokousten päätösten toimeenpanosta". Muutetaan listan ensimmäinen kohta muotoon "vastaa järjestelmän käytännön toiminnasta ja yleiskokouksen linjausten mukaisesta kehittämisestä" . Lisätään Kirjastojärjestelmän palvelujen myyntiä käsittelevään kohtaan " ja maksaa siitä aiheutuvat kulut".

Päätös: Ohjausryhmän ehdotus sopimukseksi Linnea2-konsortioista sekä Linnea2-konsortion säännöiksi hyväksytään yllä mainituin käsittelyn aikana hyväksytyin muutoksin.

12. Ohjausryhmän kokoonpano 2010-2012

Esitys: Yleiskokous esittää ehdokkaita, joista valitaan ohjausryhmä kaudelle 2010-2012.

Sääntöjen mukaan ohjausryhmään kuuluu viisi vuosikokouksen keskuudestaan valitsemaa jäsentä sekä konsortioon kuuluvien yliopistojen IT-johtajien nimeämä edustaja ja Kansalliskirjaston edustaja.

Ohjausryhmään ehdotettiin ja kannatettiin kuutta eri ehdokasta: Päivi Kytömäki, Kaisa Sinikara, Jarmo Saarti, Tiina Järvinen, Pentti Vattulainen ja Vuokko Palonen. Koska täytettävänä oli vain viisi paikkaa, ehdokkaista äänestettiin.

Päätökset: Valituiksi tulivat Kaisa Sinikara, Jarmo Saarti, Tiina Järvinen, Pentti Vattulainen ja Vuokko Palonen. Kristiina Hormia-Poutanen edustaa jatkossakin Kansalliskirjastoa ja IT-johtajat nimeävät oman edustajansa myöhemmin.

13. Tiedotusasioita

Käsiteltiin lyhyesti seuraavat tiedotusasiat:

- Relais -kaukopalveluohjelmiston pilotointi
Relais-projektin wiki: <https://wiki.helsinki.fi/display/Relais/Relais-wiki>
- ELAG (9.-11.6.2010, Helsinki, <http://elag2010.nationallibrary.fi/>)
- LIBER (29.6. – 2.7.2010), <http://www.statsbiblioteket.dk/liber2010>)
- IGeLU (30.8. – 1.9.2010, Gent, Belgia, <http://igelu.org/conference-2010>)
- Kirjastoverkkopäivät
- Kansalliskirjaston kansainvälinen arviointi
- Linnea-työryhmien tilannekatsaus:
Kaikki uudet ryhmät kokoontuneet ensimmäisen kerran helmikuun aikana.
- Sys-OPAC-työryhmän puheenjohtajaksi valittiin Jani Stenvall Eduskunnan kirjastosta. Keskustelua herätti mm. sisällönkuvailun ohjeistaminen.
- Lainaus-kaukopalveluryhmän puheenjohtajaksi valittiin Mia Kujala Kymenlaakson AMK:n kirjastosta.
- Hankinta- ja luettelointityöryhmän puheenjohtajaksi valittiin Maria Kovero Helsingin yliopiston kirjastosta.

14. Muut asiat

Kristiina Hormia-Poutanen kertoi KDK-hankkeen asiakasliittymän neuvottelutilanteesta. Hankintatapana on kilpailullinen neuvottelumenettely. Alun perin asiakasliittymästä tuli kahdeksan tarjousta, joista kolme tarjoajaa valittiin neuvotteluihin. Näiltä kolmelta saadaan

sitovat täsmennetyt tarjoukset toukokuussa. Tavoitteena on sopimuksen allekirjoittaminen 15.7 2010 ja pilotoinnin aloittaminen elokuussa.
Mirja Iivonen on valittu London OnLine –konferenssin Expert-view –jäseneksi.

15. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraavan kokouksen ajankohta jätettiin ohjausryhmän valmisteltavaksi.

16. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 16.00.